

حقوق حیوانات

نویسنده:

محسن عزیزی

عزیزی، محسن، ۱۳۶۶ -

حقوق حیوانات / تألیف محسن عزیزی - کرمانشاه: نشر محسن عزیزی (مؤلف)، ۱۳۹۲

۲۳۹ ص. : عکس، مصور

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

بهاء: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۵۲۰-۹

کتابنامه

۱- حقوق حیوان ها ۲- حقوق حیوان ها - جنبه های زیستی - علمی الف. عنوان

۵۹۱/۵۱ QL۷۵۱

عنوان کتاب : حقوق حیوان ها

نویسنده : محسن عزیزی

ناشر : محسن عزیزی

صفحه آرای : محسن عزیزی

طراحی و گرافیک: محسن عزیزی

قطع : وزیری (بزرگ)

شمارگان : ۱۰۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

پایگاه اینترنتی : www.MohsenAzizi.ir

ISBN : 978-964-04-9520-9

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۵۲۰-۹

ISBN: 978-964-04-9520-9

9 789640 495209

(حق چاپ برای ناشر مؤلف محفوظ است)

فهرست فهرست

مقدمه ۱

فصل اول: ستم به حیوانات آزمایشگاهی

چرا حقوق حیوانات؟	۶
آزمایش روی حیوانات	۸
زمینه‌های استفاده از حیوانات	۱۰
حیوانات آزمایشگاهی، آنها که هیچ حقی ندارند	۱۰
آشنایی با چند حیوان آزمایشگاهی	۱۳
تاریخچه آزمایش روی حیوانات	۱۷
کمیت‌های اخلاقی حقوق حیوانات	۱۹
تخریب وجدان علمی دانشجو	۲۰
شکجه شدن حیوانات آزمایشگاهی	۲۳
چگونگی تهیه حیوانات آزمایشگاهی	۲۴
حیوانات و خواسته‌های طبیعی آنها	۲۶
غیر علمی بودن مطالعات حیوانی آزمایشگاهی	۲۷
اقتصاد در برابر اخلاقیات	۲۹
حیواناتی که قربانی لوازم آرایشی می‌شوند	۳۰
انواع آزمایش‌های لوازم آرایشی	۳۵

- ۳۸ ..... ضالم ترین شرکت ها نسبت به حیوانات آزمایشگاهی
- ۴۶ ..... لیست محصولات آرایشی بهداشتی ناقض حقوق حیوانات
- ۵۰ ..... افشاشدن فیلم آزمایش بیولوژیکی روی حیوانات
- ۵۲ ..... عروسک ژنتیکی ستمی جدید یا خیر؟

فصل دوم: جایگزین های حیوانات آزمایشگاهی

- ۵۸ ..... دستورده بزرگ برای جنبش ضد زنده شکافی
- ۵۸ ..... آموزش انسانی و روش های جایگزین آزمایش روی حیوانات
- ۶۳ ..... انتقال سلول های زنده انسانی به تراشه ابداعی
- ۶۵ ..... معرفی « اتحادیه ملی ضد زنده شکافی »
- ۶۷ ..... آشنایی با پایگاه اطلاعات تحقیقاتی « اینترنیش »
- ۶۹ ..... معرفی « مرکز جایگزین های آزمایشات حیوانی »
- ۷۰ ..... معرفی « کمیته رابط هماهنگی در اعتبارسنجی روش های جایگزین »
- ۷۲ ..... نظریه اخلاق و جنبش نوین آزادی بخش حیوانات
- ۷۷ ..... بررسی نقدانه آزمایشات حیوانی
- ۸۰ ..... ابزار های جایگزین چه هستند؟
- ۸۴ ..... روش ها و ابزار جایگزین آزمایش روی حیوانات

- ۸۷ ..... بافت انسانی تولید دست بشر ، جایگزین موش های آزمایشگاهی
- ۸۸ ..... مغز مصنوعی جایگزین حیوانات آزمایشگاهی می شود
- ۸۹ ..... کشت یاخته
- ۹۱ ..... روز جهانی حمایت از حیوانات آزمایشگاهی
- ۹۳ ..... انواع جایگزین های جدید حیوانات آزمایشگاهی

فصل سوم: ستم انسان به حیوانات

- ۹۴ ..... حیوانات پرورشی
- ۹۶ ..... خرچنگها را زنده نپزد، آنها در را می کنند
- ۹۹ ..... زجر خرچنگ ها
- ۱۰۰ ..... در برخی رستوران های چینی ماهی زنده سرو می شود
- ۱۰۲ ..... غذایی به قیمت یک عمل وحشیانه
- ۱۰۴ ..... جنایت برای سیر شدن
- ۱۰۵ ..... صنعت قطالمانه تخم مرغ در برخی کشورها
- ۱۰۸ ..... جامعه جهانی پشتیبانی از جانوران
- ۱۰۹ ..... ناجوانمردانه ترین روش های شکار
- ۱۱۵ ..... تغییر سرنوشت ۶۰۰ گربه پس از تصادف
- ۱۱۷ ..... فیل که به جرم قتل سیرک بان به دار آویخته شد
- ۱۱۹ ..... استفاده از حیوانات وحشی در سیرک های هلند ممنوع شد
- ۱۲۰ ..... نجات طاووس در آلودانیه تهران

۱۲۱	صیادان کارون و صید ماهی با شوک الکتریکی و سم!
۱۲۴	گاوپازی انسان‌ها یا آدمپازی گاو‌ها در کلمبیا
۱۲۵	روز حمایت از حقوق حیوانات
۱۲۶	بیانیه جهانی حقوق حیوانات
۱۲۹	سستم به خرگوش کوچولو
۱۳۰	مواردی از نقض حقوق حیوانات در جهان

فصل چهارم: مضرات افراط در گوشت خواری

۱۳۶	جنبه های اخلاقی گوشت خواری
۱۳۶	افراط در گوشت خواری، استفاده نادرست از نسل و دامن زدن به گرسنگی در جهان
۱۳۷	افراط در گوشت خواری، عامل آلودگی و نابودی محیط زیست
۱۳۹	تاریخچه گیاه خواری
۱۴۱	گیاه خواری
۱۴۲	انواع گیاهخواران
۱۴۳	آمار گیاهخواری در جهان
۱۴۴	غذاهای حیوانی و بیماری ها
۱۴۵	مضرات زیاده روی مصرف گوشت (گوشت قرمز و گوشت پرندگان) برای سلامت
۱۴۷	پروتئین های گیاهی
۱۵۰	چربی ها و روغن های گیاهی
۱۵۲	کربوهیدرات های گیاهی

۱۵۴	مواد معدنی گیاهی
۱۵۶	ویتامین های گیاهی
۱۵۸	ویتامین ب ۱۲ را فراموش نکنیم
۱۶۰	دلایل اخلاقی گیاهخواری
۱۶۴	گوشتخواری جانوران گوشتخوار
۱۶۷	دلایل گیاهخوار بودن انسان
۱۷۳	فوائد گیاهخواری و مضرات افراط در گوشت خواری

فصل ۸ سخنان مذهبی و دانشمندان

۱۸۱	آیات قرآن درباره حقوق حقوق حیوانات
۱۸۲	سخنان پیامبر اسلام درباره حقوق حیوانات
۱۹۳	بیان معنای اصوات حیوانات توسط امام حسین (ع)
۲۱۰	سخنان دانشمندان درباره حقوق حیوانات
۲۳۱	شهرستی از گیاه خواران مشهور جهان

۲۳۳	منابع و مأخذ

مقدمه:

انسان پیچیده ترین و تکامل یافته ترین موجود روی کره ی زمین است که خداوند در بین موجودات فقط به انسان عقل و اختیار بخشیده است ؛ همانطور که هر نعمتی وظیفه و مسئولیتی بر عهده شخص می گذارد ، انسان نیز در برابر بهره مندی از این مواهب خداوندی ، لازم است که به حیات و آرامش خود ، دیگران و سایر جانداران احترام بگذارد و موجبات هر گونه آزار و آسیب به زندگی آنها را وارد نسازد ، اما آمارها از جمله آمارهای رسمی چیزهای دیگری می گوید . مثلاً آمار رسمی در سطح جهانی بیان می دارد که در هر یک از کشورهای اروپایی مانند انگلستان و آلمان هر ساله بر روی دو تا سه میلیون حیوان انواع آزمایش های دردناک انجام می شود . در آمریکا هر ساله حدود ۱۱۵ میلیون حیوان مهره دار در آزمایشات گوناگون مورد استفاده قرار می گیرند . به گفته دکتر کیارش آرامش (معاون اخلاق پزشکی وقت مرکز تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی تهران) این نوعی بی ادبی و بی احترامی به حیوانات است و درمان که در همه دانشگاه های پزشکی و مراکز تحقیقاتی ابلاغ شده ، متأسفانه در هیچ کدام از این مراکز نسبت به این دستورالعمل ها توجه و عمل نمی شود . در کشورهای مختلف جهان ، هر ساله تعداد بسیار زیادی از حیوانات در مرحله پرورش یا حمل و نقل یا شکار کشته می شوند . با یک حساب سرانگشتی می توان تخمین زد که سالانه حدود پانصد میلیون حیوان قربانی آزمایشات زجرآور می شوند و به عبارت دیگر در هر ثانیه ۳۳ حیوان در آزمایشگاه های دنیا کشته می شوند .

امروزه از جنبه انسانی حداقل بیهوش کردن حیوانات از درد ذبح آنها یک امر ضروری محسوب می شود . زیرا انسان ها در زمان های قدیم به دلیل فقر مالی و علمی ، متأسفانه بنحو زنده زنده حیوانات را جهت تهیه غذای خویش می کشتند و هنوز نیز این روش خشن ادامه دارد . در حالی که امروزه با نعمت پیشرفت علم و کشف مواد بیهوشی و بی حس کننده ، انسان وظیفه دارد که اگر ناچار به ذبح حیوانات باشد ، حداقل با بیهوشی حیوان این کار را انجام دهد و حقوق حیوانات قیل و حین ذبح همانند آنی که در ذبح اسلامی آورده شده است را رعایت کند. انسان امروز تا آن حد پا را فراتر نهاده که در آزمایشگاه های علمی و در دانشگاهها ، با وجود پیشرفت های علمی و جایگزین های قابل توجه ، هنوز از حیوانات زنده به عنوان آزمایشگاهی و آموزش استفاده کرده و اقدام به زنده شکافی آنان می نماید . انسان امروز گویی فراموش کرده که انسان است و خصایل انسانی دارد . درد و رنجی را که انسان به بهانه کارهای علمی بر یک حیوان زنده وارد می سازد ، در آینده نزدیک به عنوان جنایت و وحشی گری انسان در این زمان لقب خواهند داد. چقدر ظالمانه است که اعضای بدن جانوری را که زنده است ، شکافت و یا او را با انواع میکروب ها و مواد مختلف آلوده ساخت ؛ تنها به بهانه علم؟ در صورتیکه خود علم راهکارهای پیشرفته تری را به ما نشان داده است .

تمام آفریده های خداوند به این دنیا پاک گام می گذارند و این محیط و آموزش است که خصلت و عقاید انسان را شکل می دهند . زمانی که از دختر عموی خردسالم پرسیدم که آیا گربه (که برای بچه ها جذاب است) را

دوست داری؟ گفت: "نه چون گریه پرنده ها را می خورد". انسان که با این پاکی گام به جهان می گذارد، می تواند با پرورش صفات انسانی اش به مرتبه های بالای انسانیت برسد و نه تنها به حقوق جانداران احترام گذارد، بلکه برای حفظ سلامت و جلوگیری از انقراض آنها بکوشد؛ برعکس می تواند آنقدر از انسانیت خود تنزل یابد که با پاره کردن بدن حیوان زنده و تأثیر مخرب مواد مخرب شیمیایی و میکروبی بر روی بدن حیوانات به بهانه های گوناگون، حیوانات را که نه توانی و نه زبانی برای دفاع از خود ندارند زجر دهد، تا از درد و زجر بمیرند.

دستورات ادیان الهی در مورد سر نبریدن حیوان در حضور حیوان دیگر، امری ضروری و عبرت آموز است. در مورد کودکی ام علاقه زیادی به خروس و مرغ خانگی داشتم و همیشه به آنها می رسیدم. اما یک روز بدون اطلاع من خروس را برای میهمانی سر بریدند. مرغ خانگی همین که خروس را با سر بریده دید، وحشتی تمام جان را از دست داد و از آن روز کم تحرک و کم خوراک شد. او به گوشه ای می رفت و کز می نمود، درست مانند انسان که عزیزش را از دست داده باشد. آن زمان به هیچ عنوان نتوانستم از گوشت آن خروس در غذا بخورم. در زمان حیات آن خروس نفرت از گوشت خوردن در من شعله ور گردید که همین دوری از گوشت به سود سلامت من می بوده و هست. به هر حال انسانها بایستی فوائد گیاهخواری را درک نموده و از گوشتخواری انهم بنحو معطر دور بمانند، که افراط در گوشتخواری برای سلامت انسان نیز بسیار خطرناک است. میزان غذای گیاهی برای سده های گذشته کافی و سطح جهان، بیش از نیاز غذایی جمعیت جهان است اما مقدار بسیار زیادی از آن صرف چرخه پروتئین و تولید گوشت می شود. تجربه نشان داده است بیشتر کسانی که در گذشته سلامت و عمر طولانی داشته اند، اکثراً اندیشمندان گیاه خوار بوده اند که اسامی تعدادی از معروفترین آنها را در آخر کتاب آورده ام. با تمام این دلایل می توان گفت که گیاه خواری سبب سلامت جسم و روان انسان می شود. ای کاش اگر هم گوشت خوار هستیم، از پاره کردن بدن لباس ها و یا وسایل دیگری که از پوست این حیوانات ساخته می شود، خودداری می کردیم، تا مواظبت شده از مصرف گوشت و مصرف پوست حیوانات کاهش پیدا می کرد.

حکیمان و فیلسوفان در زمینه گوشتخواری انسان، ضمن تأکید بر لزوم کاهش مصرف آن معتقدند که از جنبه فلسفی، بر اساس حکمت حاکم بر نظام جهان آفرینش، این دنیا، جهان "اکل و ماکل" است و معنی آن این است که موجودات در این دنیا از گوشت یکدیگر بنحو مستقیم یا غیر مستقیم تغذیه می کنند. در این میان انسان نیز که از گوشت برخی از حیوانات تغذیه می کند، پس از مرگ، جسمش در قبر توسط حیواناتی چون مورچه ها و موریانه مصرف می گردد. از طرفی در تمام ادیان الهی، انسان به عنوان حرام گوشت معرفی شده، تا انسانها از خوردن یکدیگر به شدت دوری کنند، وگرنه کسی در زندگی امنیت نداشت. در راستای کاهش ویژگی گوشتخواری بشر، بر اساس قوانین ادیان الهی و از جمله دین اسلام، ضمن تأکید بر کاهش مصرف گوشت توسط انسان ها، فقط برخی از حیوانات برای مصرف انسان، حلال محسوب شده و اغلب دیگر

حیوانات به عنوان حرام گوشت عنوان شده اند ، تا انسانها از مصرف آنها دوری جویند . نکته جالب توجه در اینجا است که همه ادیان الهی در مورد مصرف گوشت حیوانات حلال گوشت نیز بر کاهش مصرف گوشت تاکید دارند . از نظر علمی و پزشکی، تندرستی در مصرف گوشت برای انسان زیادهای فراوانی دارد که در ادامه بدان خواهیم پرداخت . واقعیت علمی چنین است که چنانچه حتی فقط سلامت انسانها را درمناظر قرار دهیم ، به راحتی درمی یابیم که در راستای کسب سلامت بهینه برای زندگی انسانها لازم است که بشر به موازات انواع پیشرفتهای علمی و تکنولوژیکی با کشف انواع مواد غذایی غیرگوشتی در جهت کاهش گوشتخواری تلاش نماید . اما مسئله ای که از جنبه انسانی و وجدان پاک انسانی ، هر انسان آگاه و با وجدان را زجر می دهد ، انواع ظلم و ستم برخی از انسانها نسبت به حیوانات بیگناه است . شاید برخی از مردم در سطح جهان باور این موضوع برایشان بسیار مشکل باشد که هنوز هم چون دوران قدیم در آزمایش های تحقیقاتی و علمی ، آنها را در طبع حیواناتی مختلف و حتی در برخی از دانشگاههای کشور خودمان ، برای انجام برخی از آزمایشات علمی و پزشکی برای برخی از آزمایشات درسی جهت آموزش دانشجویانی چون دانشجویان رشته های زیست شناسی ، پزشکی ، و غیره اقدام به کشتن جانوران بیگناه نمایند . در حالی که می دانیم با وجود این همه پیشرفتهای در تولید انواع روش های بیگناهی در جهان ، متأسفانه این گونه اقدامات ناپسند ، حتی تحت عنوان " زنده شکافی " هم هنوز ادامه دارد . به جای زنده شکافی از ماکت یا مدل مربوطه استفاده نمی شود ؟ آیا قیمت ماکت ها و مدل های پلاستیکی گران است و یا در ذهن چنین انسان هائی ، جان حیوانات بیگناه اصلاً ارزشی ندارد ؟ در واقع علاوه بر لزوم کاهش گوشتخواری بشر ، آنچه که موضوع اصلی این کتاب را تشکیل می دهد ، مخالفت وجدانی و علمی در باره ظلم و ستم انسانها نسبت به حیوانات بیگناه ، خصوصاً در آزمایشگاههای علمی و پژوهشی است . از جنبه تاریخی در باره آغاز پیدایش ویژگی گوشتخواری در بشر ، داستانهای زیادی نقل شده است که می رساند بشر در ابتدا گیاهخوار بوده که در زمین نیز عمر طولانی داشته است ، اما چون انسانها به گوشتخواری مبتلا گشته اند ، عمرشان بر روی زمین نیز به شدت کاهش یافته است . بر اساس داستانهای شاهنامه گوشتخواری انسانها بعد از تری ضحاک ماردوش بر جمشید ، پادشاه وقت ایران روی داده است . جمشید ، خود عمری طولانی داشته ، بنابر حدس سیصد سال بر ایران حکومت نموده است . بر اساس این داستان شاهنامه ، پس از فریب ضحاک و رونق کارها بر روی شانه های او ، روزی دیگر ابلیس به شکل آشپزی ماهر وارد قصر ضحاک شده و باز هم او را فریب داده ، که به عنوان سرآشپز در محیط آشپزخانه پادشاهی او مشغول به کار می شود . آنگاه ابلیس به مستخدمین آشپزخانه کاخ دستور می دهد که حیواناتی چون گوسفند و گاو را بکشند ، تا از گوشت آنها برای ضحاک و درباریان غذاهای خوشمزه درست کنند . درباریان نیز که طعم و مزه این نوع غذاها را می چشند و به مذاقتشان خوش می آید ، کم کم به رواج گوشتخواری در بین بشر دامن می زنند که نتایج آن از دست دادن بهداشت و سلامت انسانها و از جمله کوتاه شدن عمر انسانها بر روی زمین است . چرا که بعد از گوشتخوار شدن بشر در

زمین ، دیگر خبری از آن عمرهای چند صد ساله نیست و عمر انسانها به شدت کاهش یافته است . به هر حال این داستانها خود حکایت از مضرات زیاد گوشتخواری خصوصاً در صورت افراط در مصرف گوشت حیوانات را بیان و خاطر نشان می سازند . از جنبه طول عمر طولانی بشر در زمین ، در تاریخ ادیان الهی نیز آمده است که حضرت نوح نبی (ع) فقط نهصد و پنجاه سال پیامبر خدا بوده و عمری طولانی داشته است . اما در زمان ما آنهم در قرن بیست و یکم میلادی ، چرا عمر اغلب انسانها به یکصد سال هم نمی رسد ؟ شواهد تاریخی از طول عمر طولانی بشر در زمین ، طی دوران گیاهخواری انسانها حکایت دارد . به هر حال فواید گیاهخواری بر کسی پوشیده نیست ، که خود بر لزوم کاهش مصرف گوشت حیوانات تاکید می نماید . امروزه با کثرت و پرورش مواد غذایی گیاهی که تمام مواد غذایی و معدنی را به بدن انسان می رسانند ، دلیل زیادی برای خوردن گوشت جانوران زنده که باعث بسیاری از بیماری ها و در نتیجه کوتاهی عمر انسان می شود ، باقی نمی ماند . در گذشته ها انسان بیشتر از حالا به دلیل فقر مالی و علمی مجبور به خوردن گوشت بوده است . ولی امروزه با افراط در گوشت خواری علاوه بر ضررهای جسمی ، ضررهای فراوان اکولوژیکی و مالی را به دنیا تحمیل کرده است .

امروزه هنوز شاهد فقر غذایی بیش از یک میلیارد نفر و کشته شدن روزانه به طور متوسط ۲۵ هزار نفر در جهان که ۱۶ هزار نفر آنها کودک هستند ، سازمان ملل متحد (به دلیل گرسنگی و فقر غذایی در نقاط مختلف جهان هستیم . این در حالی است که بنابر گزارش کمیته مرجع جمعیتی " ، تولید فعلی غذا در جهان از جنبه تنویری برای ۱۰ میلیارد نفر جمعیت انسانی کفایت می کند . این مقدار حتی بیشتر از جمعیت کره زمین در سال ۲۰۵۰ خواهد بود (با احتساب نرخ فعلی رشد جمعیت) . یکی از بارزترین علل کمبودهای غذایی این است که چهل درصد از محصولات کشاورزی جهان ، جهت پرورش دام های گوشتی به مصرف می رسد . جالب آن است که بر اساس آمارها ، تعداد کسانی که در جهان از بیماری های ناشی از چاقی می میرند ، سه برابر بیشتر از کسانی است که بر اثر بیماری های مرتبط با گرسنگی و سوء تغذیه جان خود را از دست می دهند (به نقل از تحقیقات بی بی سی) . این موضوع عوارض مصرف محصولات گوشتی و حیوانات بیشتر نمایان می کند ، که بیانگر لزوم دوری از افراط در مصرف آنها است .

افراد بدون دسترسی به آب آشامیدنی سالم تا امروز (۱۸ آوریل ۲۰۱۳) حدود ۸۰۰ میلیون نفر تخمین زده می شود در حالی که میزان آب آشامیدنی مورد استفاده برای پرورش یک گاو هزار پوندي می تواند یک ناوشکن را شناور سازد (هفته نامه News week) . زیرا تولید یک پوند پروتئین حیوانی در حدود ۱۰۰ برابر بیشتر از تولید یک پوند پروتئین گیاهی ، به آب نیاز دارد .

هر چه انسان بیشتر گیاه خواری را در پیش بگیرد ، نه تنها به سلامت روحی و جسمی و افزایش طول عمر خود کمک نموده ، بلکه شاهد مرگ دیگر هم نوعان خود به علت فقر و گرسنگی نخواهد بود .

برای آشنایی بیشتر با وضعیت کنونی جهان نگاهی به وبسایت زیر بیاندازید:

www.worldometers.info/fa

دوری از رطوبت ، خصوصاً در مصرف گوشت و رعایت اعتدال در هر موضوعی ، امری ضروری برای سلامت جسم و روانی انسان است . به امید روزی که بشر رسم درست زندگی کردن و انسان واقعی بودن را بیاموزد .

محسن عزیزی

www.ketab.ir